Stichting Historie Vliegveld Valkenburg
Nieuwsbrief

Nummer 34 | september 2026

Van de voorzitter

Er is weer bijna een kwartaal voorbij, dus het is weer tijd voor onze nieuwsbrief. Zoals gebruikelijk met een gevarieerde inhoud. Zo lees je over onze drukke septembermaand, over de stand van zaken rond de barakken langs de Wassenaarseweg, over vrijwilligers John en Linda Smit en over de laatste ontwikkelingen van Project Hangaar 7.

Op 18 september deden we, net als alle andere musea binnen de gemeente Katwijk, mee aan de eerste Katwijkse Museumnacht. Het aantal bezoekers op die avond lijkt misschien wat aan de lage kant, maar als je in ogenschouw neemt dat we op een afgelegen locatie zitten, zijn we daar helemaal niet ontevreden over. Hoe populair de Museumnacht bij de andere musea was weten we nog niet. Binnenkort wordt er geëvalueerd en dan zullen we zien of de Museumnacht een jaarlijks terugkerend evenement gaat worden.

Tot slot, voor degenen die hem nog niet hebben gezien: onze tijdelijke expositie ‘Flugplatz Katwijk’, over het vliegveld tijdens de Tweede Wereldoorlog, is nog tot en met zaterdag 12 december te zien. Daarna breken we deze expositie af en gaan we werken aan een nieuwe tijdelijke expositie.

Marco P.J. Borst, voorzitter

Einde evenementenseizoen

September is bijna voorbij en daarmee ook het evenementenseizoen. Deze maand werd het voor de laatste keer dit jaar erg druk in en om het bezoekerscentrum.

Open Monumentendag

Op zaterdag 12 september was het Open Monumentendag. Dankzij het prachtige weer (zonnig en aangenaam warm) en optredens van Harmonie Katwijk kwamen bijna 150 mensen naar het voormalige vliegkamp. De harmonie bestond uit 48 muzikanten en speelde twee keer 45 minuten heerlijke muziek. Onze vaste radiozendamateur Hans van Hese zorgde tussendoor voor ‘morsemuziek’.

Museumnacht

De vrijdag erna, 18 september, was er weer iets speciaals. De Katwijkse Kunstweek werd afgesloten met een Museumnacht. Alle musea in de gemeente Katwijk waren tot laat op de avond open. Het bezoekerscentrum opende de stalen deur tot 22.45 uur. Het werd niet heel druk (23 bezoekers), maar wel gezellig.

Red Ball Express

Op zaterdag 26 september kregen we de Red Ball Express op bezoek: een colonne van rond de 40 authentieke militaire voertuigen uit de Tweede Wereldoorlog. Deze jaarlijkse rit is genoemd naar de konvooien die de oprukkende geallieerde troepen na D-Day van de Normandische stranden naar het front bevoorraadden. De herdenking wordt georganiseerd door het CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum ’40-’45 in Aalsmeerderbrug. Ooit begonnen als een eenmalige rit ter gelegenheid van de opening van het museum in september 2001, groeide het uit tot een jaarlijks evenement. De colonne reed altijd van en naar het CRASH museum, maar dit jaar wilde men eens iets anders. Ons bezoekerscentrum werd uitgekozen als bestemming en zo kwam het dat een lange stoet voertuigen rond 14 uur op het voormalige vliegveld arriveerde. Mede door het mooie nazomerweer werd de colonne door flink wat publiek opgewacht. We hebben het tellen van bezoekers opgegeven en hebben een voorzichtige schatting gemaakt: zeker 225 bezoekers kwamen op deze zaterdagmiddag naar het bezoekerscentrum. Wat ons betreft is dit voor herhaling vatbaar! Lees meer over het CRASH museum op www.crash40-45.nl.

USA 4690493
BS-47-GY
9B-4E
C-31

Sloop barakken is nabij

Het einde van het barakkendorp als geheel is nabij. Na jarenlang juridisch getouwtrek start volgend jaar maart de sloop van 14 barakken aan de duinkant van de Wassenaarsweg. In februari van dit jaar besliste de Raad van State dat de waterwinning hier belangrijker is dan het behoud van erfgoed. Waterwinbedrijf Dunea wil de waterwinning uitbreiden en stelde dat de barakken een risico vormen voor de waterkwaliteit.

Als tegemoetkoming zal het bedrijf vier gebouwen sparen en zelfs opknappen. Het gaat onder meer om het commandementsgebouw en het theater. De bedoeling is dat deze vier gebouwen de toegangspoort vormen naar het Nationaal Park Hollandse Duinen. Er komt mogelijk een bezoekerscentrum en horeca in. In april 2029 moet het gebied klaar zijn voor recreanten. In september is begonnen met het opruimen van de begroeiing rond de gebouwen.

Het is nog onduidelijk wat er met de barakken aan de oostkant van de Wassenaarseweg gaat gebeuren. Ze zijn eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Het is tot nu toe niet gelukt deze barakken te verkopen. Op één na: in de barak het dichtst bij Katwijk zit een hondenopvang.

Hangaar 7: daar is de brandweer!

Wij zijn afgelopen maanden in het thema van de Valkenburgse hulpdiensten en Landrovers gebleven. Na het voltooien van de ambulance-Landrover en aanhanger, hebben we een tweede bouwdoos van het merk Blackdog onder handen genomen. Dit keer startte ik de bouw van de Marinebrandweer-Landrover 110, die sinds 1986 dienstdeed op Valkenburg. Deze Landrover werd als hulpverleningsvoertuig gebruikt. Een HV, zoals de brandweer het noemt. Dat is een voertuig vol gereedschap, zoals hydraulische scharen en spreiders, waarmee bijvoorbeeld een dak van een auto afgeknipt kan worden in geval van een beknelde inzittende. Dit soort gereedschap is eveneens zeer bruikbaar bij het openen van een verwrongen vliegtuigwrak na een crash. Ook de terreinwaardigheid van een jeep als deze is heel waardevol voor de Marinebrandweer.

Er ging de gebruikelijke research aan de bouw vooraf, namelijk een zoektocht naar goede foto’s uit eigen collectie en die van andere fotografen. Ik kreeg enthousiaste medewerking van hulpdienstfotograaf Kees Verhoef. Hij zond mij een groot aantal foto’s van brandweer- en ambulancevoertuigen van de marine op Valkenburg. Dit was erg fijn, aangezien deze Landrover in verschillende uitvoeringen dienst heeft gedaan. Ikzelf had vooral foto’s van de Landrover zonder de huif, waardoor hij een soort pick-upuitstraling had. Ik wilde liever de dichte huif maken en de grote zwaailichtbak op het dak. Daar had Kees gelukkig genoeg foto’s van in zijn fotoarchief.

Na flink wat aanpassingen aan het bouwmodel en het toevoegen van veel zelfgemaakt onderdelen, kon de Landrover rood en wit geschilderd en vervolgens van decals voorzien worden. Het realistisch nabootsen van het zeil van de huif vond ik een leuke uitdaging.

Zoals bij de eerder gebouwde voertuigen kreeg het model ook het juiste kenteken. Het eerste Marinebrandweer-voertuig is klaar voor de maquette. Het heeft het vuurtje aangewakkerd om meer brandweervoertuigen te gaan bouwen in de toekomst.

Hugo en Arjan den Hertog

Even voorstellen: Linda en John Smit

Als je het Bezoekerscentrum bezoekt, word je welkom geheten door onze gastheren of gastvrouw. Er zijn ook vrijwilligers die achter de schermen werken, zoals Linda en John. We stellen ze aan je voor.

CENTRUM V
VALKENBURG

Hebben jullie een band met het (voormalige) vliegveld?
We zijn allebei opgegroeid in Valkenburg, dus we hebben van jongs af aan een band met het vliegkamp. Als kleuters hebben we ook de (incidenteel aanwezige) straaljagers nog over horen, zien én voelen vliegen. Het is bijzonder dat je als kind al weet wat een Orion of een Neptune is, én dat je zelfs het geluid herkent. Later heeft Linda zich, als ingehuurde kracht voor de gemeente Valkenburg, ingezet voor het openhouden van het MVKV. Dat deed ze zij aan zij met het gemeentebestuur (burgemeester Joop van der Reijden voorop), heel veel inwoners en natuurlijk de organisaties die datzelfde doel nastreefden, zoals de Stichting Vrienden Marinevliegkamp Valkenburg, waar Marco en Rob toen bij betrokken waren. Toen het MVKV eenmaal gesloten werd, was Linda via de gemeente Valkenburg en later de gemeente Katwijk als projectsecretaris betrokken bij de plannen voor de herontwikkeling, tot 2017. In die tijd was Peter Korbee ook al bezig met zijn plannen voor een bezoekerscentrum. Daar betrok hij Linda ook bij, wat ertoe heeft geleid dat er bij het ‘afscheid van de landingsbanen’ Silex-funderingsstenen konden worden gekocht als aandenken. De opbrengsten vormen het startkapitaal voor de Stichting Historie Vliegveld Valkenburg. Sindsdien zit Linda in de Bestuursadviesraad.

Jij en John zijn flink actief voor ons bezoekerscentrum. Wat doen jullie zoal?
We houden sinds een paar jaar het witte anjerperkje bij. Na twee seizoenen experimenteren, denken we dat we het nu aardig op de rails hebben. Verder is John erg handig, waardoor hij bij gelegenheid klussen doet die nodig zijn. Zo heeft hij de schuifdeur bij de ingang van het bezoekerscentrum gemaakt, de indeling van de bergruimte verbeterd en voorzien van extra planken, heeft hij samen met Arie en Jan van den Berg het fotobord geplaatst en heeft hij het pad deels opnieuw bestraat en de vliegtuigtrap (na een ‘aanrijding’ met een maaimachine) weer op zijn betonnen ondergrond gezet.

Wat doen jullie verder in het dagelijks leven?

We zijn allebei zzp’ers. John werkt in de bouw en Linda verhuurt zichzelf als projectsecretaris voor grootschalige gebiedsontwikkelingen. Verder zijn we vrijwilliger bij Castellumpop tijdens de Valkenburgse paardenmarkt, en maakt Linda als vrijwilliger voor de Scottish National Party (in Schotland dus) een maandelijkse nieuwsbrief voor het kiesdistrict waarbinnen ons eigen vakantiehuis in Schotland is gesitueerd.

Heb je een goed idee of een wens voor het bezoekerscentrum?
Onze wens is dat het bezoekerscentrum ook in de toekomst een mooie plek inneemt in de hoofden en de harten van de lokale samenleving én in die van oud-MLD’ers en hun families. Ook als Valkenhorst eenmaal bewoond is. Stiekem hopen we dat het bunkercomplex dat aan de zuidkant van het terrein ligt, in beheer en exploitatie kan worden toegevoegd aan de stichting. We begrijpen ook wel dat dat een uitdaging van jewelste is. Verder complimenten aan het bestuur en alle vrijwilligers! Niet alleen voor de inzet in uren, maar ook voor de professionaliteit en de kennis!

Kort nieuws

Voor de jeugd: fotobord en kleurplaten

In de vorige nieuwsbrief gaven we al een voorproefje weg van het fotobord. Het staat inmiddels op het grasveld naast de vliegtuigtrap. Steek je hoofd door een gat en laat je fotograferen als piloot. We hebben nog iets voor de jonge jeugd: twee nieuwe kleurplaten. Behalve een tekening van de helikopter (die van het fotobord) hebben we een kleurplaat van een P-3 Orion met vliegers. Neem gerust je (klein)kinderen mee. De kleurpotloden liggen klaar.

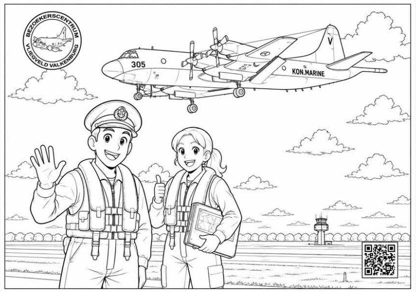

Foto’s en artikelen op de site

We zijn onze website langzaamaan verder aan het vullen met foto’s en artikelen. Het fotoalbum is recentelijk uitgebreid met bijna 150 foto’s van bezoekende vliegtuigen op Valkenburg. Kijk op www.vliegveldvalkenburg.nl/fotogalerij.

Nieuwe woonwijk

Wanneer gaan ze nu huizen bouwen op het vliegveld? We krijgen die vraag bijna iedere zaterdag van bezoekers. De eerste buurt die wordt gerealiseerd is de Limesbuurt. Deze ligt aan de noordoostkant van Valkenhorst aan de N206 en direct tegenover het dorp Valkenburg. In de wijk worden ongeveer 700 woningen, waaronder appartementen, gebouwd. De verkoop start naar verwachting begin 2027 en de bouw start eind 2027. In 2028 zouden de eerste huizen opgeleverd moeten worden. In totaal zal Valkenhorst ongeveer 5.600 woningen plus voorzieningen tellen. De volledige ontwikkeling van Valkenhorst duurt naar verwachting tot ongeveer 2040. Je kunt er alles over lezen op thuisinvalkenhorst.nl en nieuwbouw-valkenhorst.nl.

De Dakota is vertrokken

In augustus moesten we afscheid nemen van de Dakota van Soldaat van Oranje. De kist keerde in de nacht van donderdag 20 op vrijdag 21 augustus terug naar Lelystad. Het historische vliegtuig was ruim 15 jaar decorstuk én hoogtepunt in de musical in de TheaterHangaar. Rond 04.15 uur werd het transport in gang gezet. Omdat de Dakota niet compleet over de weg kon worden vervoerd, werd het toestel in de dagen ervoor gedemonteerd en in verschillende delen op vrachtwagens geladen. In het Aviodrome wordt de Dakota (in feite een Douglas C-47 uit 1937) opgeknapt, want het toestel heeft in de afgelopen jaren wat stormen moeten doorstaan.
Foto: Hugo den Hertog.

Marius van der Heul, dienstplichtig 1949-’51

Aad van der Hout, lid van onze Bestuursadviesraad, sprak met Marius van der Heul. Hij was dienstplichtig schrijver 3e klasse en van 1949 tot 1951 geplaatst op Vliegkamp Valkenburg.

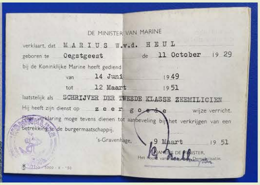

DE MINISTER VAN MARINE
verklaart, dat MARIUS W.v.d. HEUL
geboren te Oegstgeest de 11 October 1929
bij de Koninklijke Marine heeft gediend
van 14 Juni 1949
tot 12 Maart 1951
laatstelijk als SCHRIJVER DER TWEEDE KLASSE ZEEMILICIEN
Hij heeft zijn dienst op zeer goede wijze verricht.
Deze verklaring moge tevens dienen tot aanbeveling bij het verkrijgen van een betrekking in de burgermaatschappij.
's-Gravenhage, 9 Maart 1951
NAMENS DE MINISTER,
Het Hoofd van [illegible] Demobilisatie.
17355 - 5000 - 8 - '50

De marinekeuring van Marius vond plaats bij het Marine Opkomstcentrum in Voorschoten. De echte kennismaking met de Marine gebeurde in Hollandse Rading. Daar kreeg hij zijn marineplunje uitgereikt, een grote baal met kleding die moest worden voorzien van je marinenummer. Dat moest met rood garen. Nummer 61355 wist hij zich naadloos te herinneren.
Een bezoek aan de kapper om een kort model bloempot te laten aanmeten is een van de eerste handelingen tijdens de eerste militaire vorming. ‘Geen haar mag er onder je pet vandaan komen’, krijgen ze te horen van de kwartiermeester.

De eerste drie weken was het verplicht op de kazerne te blijven. Het was voor velen, ook voor Marius, de eerste keer dat ze zo lang van huis verkeerden. Maar die periode werd nog veel langer. Eind juni werd er een geval van nekkramp geconstateerd op het opleidingskamp. Het kamp moest in quarantaine en persoonlijke contacten werden onmogelijk. Er volgden lessen militaire vorming, rangen en standen, sloepvaren en wachtlopen. ‘Discipline is de ziel van de marine’, en die discipline en uniformiteit werden er bij de ‘baroes’ (zo werden de nieuwelingen genoemd) goed ingepeperd. ’s Morgens vroeg, tijdens het ‘overal’, werden de manschappen gewekt door het hoornsignaal voor de reveille dat op de omroepinstallatie werd gezet. Volgens strikte richtlijnen moesten de bedden worden opgemaakt en de persoonskastjes, die midden in het slaapvertrek stonden, worden opgeruimd. Ook moesten de schoenen in een glimmende staat worden gehouden.
Vanwege zijn schoolopleiding, de MULO, en zijn werkervaring bij de gemeente Rijnsburg volgde hij de vakopleiding tot schrijver. Gebruikelijk in die tijd was dat je zo dicht mogelijk geplaatst werd bij je woonplaats. Dat was Rijnsburg, waar zijn ouders vanaf 1936 een tabakszaak hadden aan de Vliet. Medio november 1949 werd zijn plaatsing het Vliegkamp Valkenburg.

Als minderjarige was je destijds verplicht ‘boordplaatser’: je sliep in een van de slaapbarakken langs de Wassenaarseweg. Na het ontbijt volgde ‘baksgewijs’, waar de gehele bemanning stond aangetreden. Er werd gecontroleerd wie afwezig was. De dienst eindigde om 17 uur. Vanaf die tijd mocht er in uniform worden gepassagierd en ging er ieder half uur een ‘sloep naar de wal’. Ook in een walkazerne hanteerde de marine zo haar eigen jargon. Eerst moest je je passagierskaart inleveren en werd je uniform gecontroleerd. En was dat uniform niet netjes of incompleet, dan ging een bezoek aan Katwijk of Leiden niet door.
Op Valkenburg werkte Marius de eerste maand op bureau Kleding en Voeding, waar hij etenskaarten moest uitschrijven. Na die maand werd hij tewerkgesteld bij het bureau administratie voor de salarisadministratie. Er waren veel mutaties van het personeel. Toelagen en belastingen moesten worden berekend, evenals de diverse

uitkeringen. Daarvan bestonden er nogal wat in die tijd: voor wal- of boordplaatsing, ziek thuis, wachtlopen en vliegen.

Bijna al het beroepspersoneel had de Tweede Wereldoorlog meegemaakt. Eén dag in de maand was officieus ‘ingeruimd’ voor – sterke – oorlogsverhalen. Dan werd er niet echt gewerkt. In de oorlog kreeg het personeel geen salaris, maar voorschotten. Na de oorlog moest alles herberekend worden, voorschotten werden verrekend met de salarissen. Die nacalculatie zorgde voor veel werk bij het bureau van Marius.
De Officier van Administratie, in marinejargon de ‘OVA’ was een fervent roker. En toen deze lucht kreeg van de tabakszaak van Marius’ ouders, moest hij dagelijks vijf pakjes sigaretten meenemen. Vier rookte hij zelf op, de vijfde van een wat duurder merk, waren voor bezoekers bestemd.
Maandelijks werden de loonzakjes opgehaald op het postkantoor aan de Rijnstraat in Katwijk aan de Rijn. Dat deed de OVA samen met een schrijver. Ze werden begeleid door twee gewapende mariniers met de jeep. Het salaris (of ‘katje’) werd op de laatste dag van de maand uitbetaald. Marius was belast met het uitbetalen van de onderofficieren, zo’n 200 man. Op zijn fiets, met achterop een houten kist zonder deksel, reed hij vervolgens alle werkplaatsen op het vliegkamp af om de loonzakjes af te geven.
Na een jaar schrijver derde klasse volgde de bevordering tot schrijver tweede klasse. Het salaris steeg dan van 56 naar 94 gulden schoon in de maand.

Wil je het complete artikel lezen (met meer foto’s), ga dan naar
www.vliegveldvalkenburg.nl/marius-van-der-heul

door Aad van der Hout

Agenda

Je vindt de bijgewerkte agenda op www.vliegveldvalkenburg.nl

Oktober
3. Zaterdag, 13 – 16 uur
10. Zaterdag, 13 – 16 uur
17. Zaterdag, 13 – 16 uur
24. Zaterdag, 13 – 16 uur

November
7. Zaterdag, 13 – 16 uur
14. Zaterdag, 13 – 16 uur
21. Zaterdag, 13 – 16 uur
28. Zaterdag, 13 – 16 uur

December
5. Zaterdag, 13 – 16 uur
12. Zaterdag, 10 – 17 uur

19 en 26 december gesloten

Bestuur SHVV
Marco Borst voorzitter
Prudent Staal penningmeester
Rob Schleiffert secretaris
Arie Meijvogel bestuurslid

Contact
Marinevliegkamp 250, 2236 ZZ
Valkenburg
historie@vliegveldvalkenburg.nl
www.vliegveldvalkenburg.nl

View email in browser

update your preferences or unsubscribe

INTUIT mailchimp